

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๕
 หลักแห่งความเป็นธรรม

มนุษย์เราเป็นสัตว์หมู่สัตว์พวก แม้เป็นนักบวชแล้วก็แยกจากหมู่จากพวกอยู่ลำพังคนเดียวไม่ได้ เพราะกฎระเบียบบรรณวินัยเกี่ยวโยงกัน ดังนั้นจึงเกี่ยวกับหมู่กับคณะอยู่โดยดี นี่หมู่คณะมากมายเรื่อย ๆ ย่อมจะทำให้ยุ่งเหยิง อย่างน้อยก็ยุ่งเหยิงวุ่นวาย เพราะมันเกี่ยวเนื่องกัน ยังมีรายชื่อขวงหมู่เพื่อนและวงคณะเข้ามาแทรกด้วยแล้วก็กระเทือนไปหมดทั้งวัด จึงต้องได้ระมัดระวัง

เหล่านี้เป็นเรื่องอะไรถ้าไม่ใช่เรื่องของกิเลส ซึ่งเคยเป็นข้าศึกต่อธรรมและต่อตัวเองตลอดหมู่คณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมานานแล้ว ถ้ายังเห็นตัวว่าดี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเหยียบย่ำเพื่อนฝูงที่อยู่ด้วยกันลงไปโดยเจ้าตัวไม่รู้สึกรู้หา เพราะความเข้าใจว่าตัวดี ตัวเจตสิกฉลาดกว่าเพื่อนฝูง กิเลสตัวไม่เคยเป็นน้อยใครมันปิดบังไว้หมด กิเลสปิดบังหัวใจของผู้ปฏิบัติและหัวใจของโลก มันปิดบังอย่างนี้ ถ้ายังไม่ทราบก็จงทราบเสีย ว่านี่แหละคือกิเลสตัวเป็นภัยต่อความสงบสุขทั้งส่วนย่อยและส่วนใหญ่ไม่มีประมาณ

เรียนให้เห็น เรียนให้เจอ สิ่งที่เป็นภัยซึ่งมีอยู่ในหัวใจของทุกคน คนเราอยู่ด้วยกันมีความเกี่ยวเนื่องกันมากน้อย สิ่งที่เป็นภัยนี้ย่อมระบอบาดสาตกระจายออกไปให้เกิดความเดือดร้อนวุ่นวายระส่ำระสายไปตาม ๆ กันตามกำลังของสิ่งเป็นภัยนี้มีกำลังมากน้อยซึ่งแสดงออก ในวงปฏิบัติของพระจึงไม่ควรให้มืออย่างยิง เพราะสิ่งที่เป็นภัยก็รู้กันอยู่แล้ว เมื่อต่างองค์ต่างมาชำระพิษภัยที่มีอยู่ภายในจิตใจของแต่ละราย จึงควรเข้มงวดกวาดขันตน ให้ดูจิตใจตนก่อนอื่น

อย่าดูสิ่งใดว่าสิ่งนั้นไม่ดี สิ่งนี้ไม่ดี นอกไปจากจิตตัวคึกคะนอง เพราะเป็นตัวกิเลสโดยตรง ปรุรงออกไปว่าสิ่งนั้นไม่ดีสิ่งนี้ไม่ดี ตัวผู้ปรุรงนั้นแลตัวไม่ดีเอง ตัวคึกคะนอง ตัวเลวร้าย อยู่ไม่เป็นสุข หาเรื่องหาราวไล่สิ่งนั้นสิ่งนี้คนนั้นคนนี้ ไม่ยั้งยั้งดูจิตด้วยสติปัญญา ก็ชื่อว่าปล่อยให้พิษร้ายอันนี้แสดงฤทธิ์แสดงอำนาจบนหัวใจ มรรคผลนิพพานจะหวังเอาจากอะไรที่ไหน เมื่อมีแต่สิ่งเหล่านี้ออกหน้าออกตาอยู่ทุกอาการที่เคลื่อนไหวของจิตและของกายวาจาอยู่แล้ว

พระมาจำนวนมาก ผู้ที่ตั้งใจศึกษาจริง ๆ ก็มี ที่มาแก้ง ๆ ก้าง ๆ ชัดหูชัดตาชัดเจนคณะก็มี มาแบบอวดดีอวดดีอวดรู้วอดฉลาดทั้ง ๆ ที่โง่เต็มตัวก็มี ความอวดดีนั้นแลคือความโง่ตามหลักธรรม ความพิจารณาสอดส่องดูตัวเองอยู่ตลอดเวลา นั่นคือความ

ฉลาด เริ่มเป็นรากเป็นฐาน ก่อตั้งความฉลาดขึ้นมาด้วยการสอดส่องมองดูใจของตัวนั้น แล การพิจารณาสอดส่องตัวเองอย่างนี้ เป็นแนวทางของปราชญ์ท่านดำเนินกัน ไม่ใช่ความฉลาดจะเกิดขึ้นเพราะความสำคัญตนว่าฉลาด ความคิดตำหนิสิ่งนั้นชมสิ่งนี้อยู่ตลอดเวลา ดังที่เคยเป็นมาแล้วประจำหัวใจไม่เว้นแต่ละดวง นั้นหาความเป็นผู้ฉลาดไม่ได้ เทียบกว้านเอาฟืนเอาไฟ เพราะความโง่ของตัวที่สำคัญว่าฉลาดเข้ามาเผาตน จึงหาอรรถาหารธรรมคือความสงบร่มเย็นไม่ได้ เพราะตัวนี้คือตัวคึกตัวคะนองไม่ได้ถูกบั่นทอนลงบ้างเลย มีแต่การเสริม การคล้อยตามมันโดยเจ้าตัวไม่รู้ ยังเพลินหรือภูมิใจในความคิดความรู้ของตน เข้าใจว่าฉลาดไปเสียอีก นั้นยิ่งโง่หนักเข้าไป

ผู้ปฏิบัติให้คิดให้ขุดค้นลงตรงนี้ ถ้าอยากเป็นผู้ฉลาดตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าจริง ๆ และฉลาดอันเป็นสมบัติของตนโดยแท้จริงแล้ว ให้ค้นลงที่นี้ อย่าไปคิดอะไรกับผู้อื่นผู้ใดมากยิ่งขึ้นกว่าคิดเรื่องของตัวเอง เพราะการสร้างเรื่องสร้างขึ้นที่ใจตัวเอง ไม่ได้สร้างจากผู้อื่นผู้ใด

มีมากขึ้นเท่าไรมันยิ่งจะเลอะ ๆ เทอะ ๆ นะ ผู้ปกครองอกจะแตก ผู้ที่เป็นอรรคเป็นธรรมซึ่งอยู่ร่วมกันก็จะเป็นจะตายไปด้วย เพราะมารอันนั้นแหละมันขัดมันขวางกันให้อยู่และบำเพ็ญไม่สะดวก ให้พากันคิด มาศึกษาดูให้ดี ตามี หูมี ฟังให้ถนัดชัดเจนด้วยความจดจ่อ มีสติปัญญาเป็นเครื่องพิสูจน์ จากการได้ยินได้ฟังหรือได้เห็น มาอยู่เฉย ๆ มันไม่ได้เรื่องอะไร นี่พวกเรามาหาธรรมโดยตรง จงทราบตัวเองทุกหัวใจในวงพระปฏิบัติด้วยกัน อย่าให้หนักใจต่อกันเวลาอยู่ร่วมกัน แม้เวลาปลีกตัวไปอยู่คนเดียวก็จงปฏิบัติเป็นธรรมอยู่เสมอ

จิตหาความสงบไม่ได้ก็เพราะความคึกคะนองของจิต ไม่มองดู จุดนี้แหละที่ก่อให้เกิดความไม่สงบอยู่เรื่อยมา มันคึกคะนองอยู่ตลอดเวลา เพราะเราบวช บวชแต่ร่างกายปลงผม โกนคิ้ว นุ่งเหลืองห่มเหลือง แต่ใจมีแต่ความรู้สึกบวช ไม่ได้มองลึกลงไปว่ากิเลสมันยินยอมให้เราบวชไหม มันไม่ยินยอม กิเลสมันไม่ได้บวช มันเคยเป็นข้าศึกต่อธรรมอยู่แล้ว ขณะบวชมันก็ยังเป็นข้าศึกอยู่โดยดี และเป็นข้าศึกตลอดไปถ้าแก้หรือปราบปรามมันไม่ได้ เราอย่าภูมิใจในการบวชของเราเพียงเท่านั้นจะไม่เกิดประโยชน์มากนักอะไร กิเลสไม่ได้ถลอกปอกเปิกออกไปสักชนิดหนึ่งเพียงยินดีในการบวชของตนเท่านั้น ถ้าไม่ถากถางกิเลสไม่ฟาดฟันกิเลสไปพร้อม ๆ กันกับการบวชและทรงเพศเป็นพระณเรชชีขาว ตลอดการอยู่บำเพ็ญไม่ลดละงานชำระชกฟอก

รายใดก็ตามเข้ามามั่นหากวางตาขวางหูจนได้แหละ มีมากมีน้อยพอประสมประเสกกันเข้าก็ไปใหญ่ เลยมีแต่พระเต็มวัด คำว่าการชำระหรือการฆ่ากิเลสให้เบาบางภายในจิตใจจะไม่ปรากฏแล้ว มันวุ่นวายกันอยู่อย่างนั้น มีมากเท่าไรก็ยิ่งยุ่งมาก สัมผัส

สัมพันธ์กันมาก พูดมาก เรื่องมาก ถ้าไม่ระวังให้มากก็จะกลายเป็นโรงงานผลิตกิเลสทีลูมานะความทะเลาะเบาะแว้งขึ้นได้ไม่อาจสงสัย นี่เคยอยู่กับคณะมากน้อยและเคยประสบเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งส่วนมากเป็นฝ่ายลบมาแล้ว จึงเป็นบทเรียนได้ดีพอให้เข็ดหลาบได้ ดังนั้นหมู่คณะจงสำรวมระวังด้วยดี

บิณฑบาต ต่างคนต่างดูหัวใจตัวเอง บิณฑบาตเพื่ออะไร ท่านบอกว่าบิณฑบาตเป็นวัตร วัตรของการบิณฑบาตคืออะไร ก็คือการประกอบความ پاکเพียรเพื่อชำระสะสางจิตใจของตนไปโดยลำดับ ทั้งไปทั้งกลับ ตลอดเวลาในการบิณฑบาตมีหน้าที่ทำงานแก้กิเลสของตนอยู่อย่างนั้นโดยสม่ำเสมอ จึงชื่อว่าเป็นวัตรเป็นความเพียร เอาแต่ชื่อมาพูดว่าบิณฑบาตเป็นวัตร ความเพียรก็สักแต่ว่า ไม่เกิดประโยชน์อะไรให้กิเลสหัวเราะเปล่าๆ พวกเรามันพวกกิเลสหัวเราะ ไม่ใช่พวกทำให้กิเลสหน้าซีดหน้าเผือด แต่กลับเป็นพวกหน้าซีดหน้าเผือดเพราะกิเลสบีบเอามัดเอาตลอดอิริยาบถเหล่านี้ พวกักรละลึกบ้างหรือเปล่าก็ไม่รู้ น่าจะไม่สะอึกใจบ้างเลย

การแนะนำสั่งสอนหมู่เพื่อนมานี้ก็นานแล้ว หมู่เพื่อควรได้รับผลประโยชน์อะไรบ้าง จากการได้ยินได้ฟังแล้วนำไปปฏิบัติดัดแปลงแก้ไขตนเอง พอให้เห็นเหตุผลขึ้นมาภายในใจอันเป็นสมบัติของตนแท้ แต่จะไม่ปรากฏถ้าจะเป็นดังที่เป็นอยู่ที่นี่ คำว่าศาสนาเรียวแหลมๆ ที่ไหน ก็เรียวแหลมที่จิต ถูกกิเลสรีดลงไปจนเรียวแหลม แทบจะไม่มีศาสนาหลงเหลืออยู่ภายในใจ เรายังจะภาคภูมิใจในเพศของเราอยู่หรือ กิเลสมันมีแต่ต้อยๆ มันไม่ได้คุยหрок ผู้ปฏิบัติธรรมมีแต่คุยพล่ามๆ กิเลสไม่คุย แต่ต้อยเอาๆ หงายลงๆ ยังไม่รู้

เรียนให้ถึง ปฏิบัติให้ถึงชึ ถึงกิเลสนะ เราจะได้ทราบว่ามันละเอียดลออขนาดไหน มีความแยกคายเพียงไร มันจึงได้ครอบหัวใจของสัตว์โลกเรื่อยมาจนไม่ปรากฏโลกพูดกันเลยว่า กิเลสเรียวแหลม กิเลสสิ้นไป กิเลสหมดเขตหมดสมัย อยากจะพูดว่าปากไหนก็ปากนั้นพูดว่า ศาสนาเรียวแหลม มรรคผลนิพพานหมดเขตหมดสมัย ทั้งนี้เพราะกิเลสปิดปากไม่ให้พูดเรื่องของมัน แต่เปิดปากบังคับให้พูดเรื่องศาสนาหมดคุณค่าสาระนั้นเอง

การไปการมารู้สึกว่ายุ่งยากมากวัดป่าบ้านตาดเวลานี้ ไม่ทราบว่าจะองค์ไหนเข้าองค์ไหนออก หลังไหลกันไปหลังไหลกันมา วันนี้ส่งองค์นี้ วันหน้าส่งองค์นั้น วันนี้ส่งองค์นั้นส่งองค์นี้ยุ่งไปหมด เลยกอยมาส่งมาเสียกัน มันเป็นยังงักรรฐานเราถึงเป็นอย่างนั้น ส่งไปโน้นแล้วส่งไปนี้ แข่งขาไม่มีเทรอ มีแข่งขาเฉพาะพระพุทธรเจ้าและพระสาวกครั้งพุทธรกาลเท่านั้นหรือ ทุกวันนี้พระกรรฐานเราเป็นพระชาติวันไปหมดแล้วเทรอ มันถึงได้ตามส่งตามเสียกันยุ่งเอานักหนา เพื่อความสะดวกสบายไปในทางแข่ง

ชายิ่งกว่าเพื่อธรรมทั้งหลายอย่างนั้นหรือ นี่มันกลายเป็นพระกรรมฐานขุนนางไปแล้วนะ จึงได้ทำให้ยุ่งเหยิงวุ่นวายต่อวัดต่อวาและต่อประชาชนผู้คอยรอคอยรับส่งเสีย มันได้เรื่องอะไร เรื่องเหล่านี้มันน่าสลดสังเวชทั้งนั้นแหละ สำหรับพระพุทธเจ้าและพระสาวกตลอดครูอาจารย์ที่สมบุกสมบันมาแทบล้มแทบตาย ก่อนจะได้ธรรมมาสอนพระกรรมฐานขุนนางแข่งขากุดตัวนะ มามากไปมากเท่าไรยิ่งสร้างปัญหาไม่เข้าเรื่องมากขึ้นทุกวันนี้เวลา

จิตจะสงบเพียงนิดหนึ่งก็ไม่มี ภาวนาอะไรมันถึงไม่สงบ ตั้งหน้าตั้งตาทำอยู่ทุกวัน งานอันนี้ทำอยู่ทุกวัน ทำไมมันไม่เห็นผล ถ้าตั้งใจทำแบบจริงจัง ๆ จัง ๆ ตั้งหน้าตั้งตาทำจริงจัง ๆ สมกับงานนี้เป็นงานจำเป็นของตนโดยแท้ มันต้องปรากฏผล อย่างน้อยความสงบเย็นใจต้องมี เท่าที่จิตหาความสงบไม่ได้ เราเห็นโทษของมันใหม่ว่าอะไรที่เป็นเครื่องกีดขวางอยู่เวลานั้น ถ้าไม่ใช่กิเลสตัวเป็นพินเป็นไฟจะเป็นอะไรไป ถ้าธรรมแล้วไม่ฟุ้งชานไม่วุ่นวายไม่รำคาญ ต้องสงบเย็น ต้องฉลาดในการปลดเปลื้องตนเองจากอารมณ์ที่กิเลสก่อขึ้นมาตั้งขึ้นมา ต้องมีสติปัญญาพอหลบหลีกปลีกตัวกันจนได้ถ้าผู้ตั้งใจปฏิบัติจริงจัง ๆ นี่มีแต่ชื่อพระกรรมฐาน น่าสลดสังเวชจะตายไป

เทศน์ก็เทศน์เอาอย่างหมดน้ำหมดเนื้อหมดตัวไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย ด้วยความตั้งอกตั้งใจอยากให้หมู่คณะได้รู้ได้เห็นทั้งโทษทั้งคุณ เทศน์อย่างถึงใจทุกอย่างเพื่อจะได้เป็นกำลังใจประพฤติปฏิบัติ แล้วทำไมจิตใจมันจึงเผลอเผลออยู่อย่างนั้น มันไม่จดไม่จ้องไม่จับให้ติด เกาะไม่ติด พลาดโน้นพลาดนี้ เผลอเผลอไปเรื่อย ไม่ได้เรื่องได้ราว วันนีก็วันนี้ วันหน้าก็มีดแจ่งเท่านั้นเอง กิเลสไม่เคยคลี่คลายออกจากจิตใจเลย แล้วเราจะหวังเอามรรคผลนิพพานที่ไหนกัน อยู่ก็ไม่มีหวัง ไปก็ไม่มีหวัง อิริยาบถต่าง ๆ หาความหวังภายในตนไม่ได้ หาที่ยึดไม่ได้ เราจะหวังพึ่งอะไร

ปัจจัยทั้งสี่ก็เคยพูดแล้ว เพียงแต่เป็นเครื่องอาศัยชั่วคราวเท่านั้น ที่อยู่ที่อาศัย กุฎิ บ้านเรือนเพียงอาศัยเวลาชีวิตยังมีอยู่เท่านั้น อาหารการบริโภค เครื่องนุ่งห่มใช้สอยก็พออาศัยในกาลนี้เวลานี้เท่านั้น พอร่างมันสลายลงไปเพราะหมดสภาพหมดกำลังของมันแล้ว จิตพึ่งอะไร เวลานี้เราจะสร้างที่พึ่งของจิตให้เป็นที่อุณหนาผาคัง ให้เป็นที่แน่นหนามั่นคง ให้เป็นความเฉลียวฉลาด ยังสร้างไม่ได้อยู่แล้วจะทำยังไง หาที่อบอุ่นภายในตัวไม่ได้จะไปหวังเอาความอบอุ่นจากอะไรที่ไหน

อดีตอนาคตก็อยู่กับปัจจุบันเป็นสำคัญ ถ้าสร้างหลักปัจจุบันไม่ดีแล้วอะไรก็เลวไปทั้งนั้นแหละ อนาคตมันจะยืดยาวนานไหนก็ยืดยาวไปด้วยความทุกข์ความลำบากดังจิตที่แบกหามกองทุกข์และสาเหตุให้เกิดทุกข์ คือตัวพิษตัวภัยได้แก่กิเลสอยู่เวลานี้แหละ มันไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ดินฟ้าอากาศก็เป็นดินฟ้าอากาศ สถานที่นั้น ๆ มันก็

เป็นสถานที่นั้น ๆ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่จะมาปลดเปลื้องทุกข์ออกจากจิตใจเพราะกิเลสสร้างขึ้น
 นี้ให้เราได้ เราต้องเปลื้องสิ่งที่มันสร้างขึ้น ปลดแก้สิ่งที่มันสร้างขึ้น ปราบปรามทำลาย
 สิ่งที่มีมันสร้างขึ้น แล้วทุกข์ก็จะดับไป ๆ เพราะไม่มีผู้สร้างทุกข์ขึ้นมา ที่แน่ใจ มั่นใจ อบ
 อุ่นใจก็มีอยู่เท่านั้น จะไขว่คว้าหาอะไรให้นอกเหนือกว่านี้ไป นอกจากคว้าน้ำเหลวเท่านั้น

วันหนึ่ง ๆ เวลา ๒๔ ชั่วโมง มันเป็นอย่างไกรปฏิบัติตน เราไม่ให้มีงานอะไรอื่น
 ในวัด พยายามที่สุดที่จะให้หมู่เพื่อนได้รับความสะดวกในการประกอบความพากเพียร
 แต่ทำไม่มันจึงไม่เห็นผล ถ้ายังจะปล่อยให้ทำงานนั้นงานนี้ด้วยแล้วมันก็เท่านั้นแหละ
 จมไปเลย เราพยายามระมัดระวังรักษาหมู่เพื่อนที่สุด อย่างตอนเย็นวันนี้เขาก็มานิมนต์
 ให้ไปฉันในบ้าน นั้น เราก็ไม่ยอมให้พระไปฉันให้เขาเพราะเรารักษาพระ การออกไปยุ่ง
 เหยิงวุ่นวายกับสิ่งภายนอกมีแต่เรื่องขาดทุนสูญดอกไปโดยลำดับ ไม่ใช่เรื่องที่จะทำ
 ความเจริญรุ่งเรืองให้แก่จิตใจของพระ ผู้จะทำประโยชน์ทั้งตัวเองและแก่โลกทั่ว ๆ ไป

หน้าที่ของเราผู้เป็นหัวหน้าได้พยายามคิดเต็มสติกำลังความสามารถ เพื่อเป็น
 ประโยชน์และความสะดวกแก่หมู่เพื่อน เราไม่เคยลดละ แล้วผู้ที่มาอาศัยทำไมจึงไม่
 เกิดประโยชน์บ้างตามเจตนาที่มุ่งมา หวังให้หมู่เพื่อนได้รับประโยชน์เพราะการ
 ประกอบหน้าที่การงานด้วยความสะดวก ไม่ให้มีอะไรมายุ่งกวน แทนที่จะเกิดผลเกิด
 ประโยชน์ทำไมจึงไม่ปรากฏ หรือจะให้ผมผู้เป็นหัวหน้าเที่ยวแบกหามพระจากเสื่อจาก
 หมอนลงไปทางจงกรม ลงไปที่นั่งทำสมาธิภาวนา ลากจูงพระพาเดินจงกรม พาที่นั่ง
 สมาธิภาวนา และให้ผมเล็งญาณดูใจพระว่า องค์ไหนที่ซี้เกียจที่สุด แล้วจูงแขนเดิน
 จงกรมตลอดวัน เพื่อปราบความซี้เกียจของพระอย่างนั้นหรือ จึงจะถูกจะเหมาะ นั่นคือ
 เรื่องโลกแตก อย่าให้ผมอุตริทำ จงพากันทำความเพียรเองเถิดเพื่อรักษาโลกไม่ให้แตก

สังฆกรรมก็แบกกันอยู่ทุกวันนี้ แบกอะไรถ้าไม่ใช่แบกสังฆกรรม มีกายมีจิตเท่านั้น
 ผมอยากได้ยินได้ฟังหมู่เพื่อนมาเล่าเรื่องอรรถเรื่องธรรมให้ฟัง ผลแห่งการปฏิบัติเป็น
 อย่างไร มันก็พอจะมีแก้ไข เพื่อจะได้ชี้แจงให้ทราบและเป็นกำลังใจ และเป็นทางที่ถูก
 แก่ผู้มาศึกษาและผู้เล่าให้ฟังนั้น นี่มันไม่ได้เรื่องได้ราวอะไร อยู่กันไป อยู่ด้วยข้าวต้ม
 ขนมอาหารหวานคาว อยู่ด้วยความฟุ้งเพื่อเห่อเหิมแบบโลก ๆ มันก็เป็นโลกไปหมดละ
 ซิจะเป็นธรรมที่ไหน ธรรมแท้ไม่ได้อยู่กับสิ่งเหล่านี้ ธรรมแท้ต้องอยู่กับธรรม วิริยธรรม
 ขันติธรรม สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม นี่ธรรมที่จะเกิดจะมี มีที่ตรงนี้ ไม่ได้มี
 เพราะสิ่งเหล่านั้น จึงไม่ควรไปฟุ้งเพื่อเห่อเหิมไปภูมิใจกับสิ่งเหล่านั้น ตายใจนอนใจกับ
 สิ่งเหล่านั้น ไม่เกิดประโยชน์อะไร นอกจากจะทำตนให้จมลงไปถ้ำเดียวเท่านั้น

ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติซิ เราจมอยู่ในนรกทั้งเป็นภายในหัวใจนี้ ยังไม่ทราบอยู่
 แล้วจะไปทราบที่ไหน ดูลงไปที่ใจนั้นแหละ จะเห็นเรื่องราวอันเป็นพื้นเป็นไฟเผาผลนอยู่

ตลอดเวลาที่ใจนั้นแล ก็กิเลสมันเคยพาผู้ใดให้รุ่มเย็น มีแต่พาให้ร้อน จ่อสติปัญญาลง ไปตรงนั้นมันก็รู้เอง เพียงความขัดข้องเล็กๆ น้อยๆ ก็ว่าเป็นความลำบากลำบากไปเสีย นี่ชิมมันจึงบุกเบิกเฟิกถอนอะไรไม่ได้บรรดาลสิ่งที่ปิดบังหุ้มห่อภายในใจ ตกลงก็ถูกมัน ครอบไว้ตลอดเวลา ยิ่งกว่าปิดประตูตีหมา ไม่มีทางออกก็ชี้ทะเลาะออกมาเท่านั้นเอง อัน ทะลักออกมานั้นมันดีไหม คิดเอาเองอย่าให้บอก

จิตสงบเป็นยังไง ความสงบกับความเย็นของจิตมันก็อยู่ด้วยกัน จิตไม่สงบมันรู้ อยู่ทุกคน เพราะสาเหตุอันใดมันถึงไม่สงบ ความพยายามทำจิตให้สงบด้วยความ อุตสาหะพยายามของตนทำไมจึงทำไม่ได้ การบังคับสติให้กำกับงาน การตั้งสติเพื่อ บังคับงานที่จะให้ผลเกิดขึ้นนั้นทำไมจึงจะทนทุกขๆไม่ได้ เพียงการตั้งสติเฉยๆ เวลาเรา แยกทุกข์เพราะกิเลสมันสร้างขึ้นทำไมเราแยกได้ห้ามได้ แยกได้จนตาย พิจารณาชิ การที่จะแยกทุกข์เพราะการประกอบความพากเพียรเพื่อปราบกิเลส ซึ่งเป็นตัวก่อทุกข์ อันสำคัญ ทำไมมันไม่ยอมรับ ไม่ยอมทำ เป็นเพราะเหตุใด ก็เพราะมันสู้ภัยของ กิเลส ความกระชิบกระชาบ การเลี่ยมสอนของกิเลสไม่ได้นั่นเอง มันจึงเป็นความเพียร ขึ้นมาไม่ได้ มันมีแต่ชื่อ ถ้าตั้งใจฝึกกันจริงๆ แล้ว มันต้องรู้ ไม่ไปอื่นไม่เป็นอื่น เพราะ ธรรมนี้ตรัสไว้ชอบแล้ว ๒,๕๐๐ กว่าปี เฉพาะศาสดาองค์ปัจจุบันของเรานี้ ไม่มีผิด เพี้ยนไปไหนเลย ตรงแนวต่อความจริงล้วนๆ

ปัญญาก็คิดขึ้นมาใช้ไม่ได้ กลัวแต่ทุกข์ ใจเด็ดไม่ได้มันถึงไม่เห็นความแปลก ประหลาด ไม่เห็นกำลังของตัวเอง เมื่อยังไม่ปรากฏกำลังของตัวเองพอที่จะต่อสู้กับ กิเลสได้แล้ว มันจะมีความกล้าหาญในการต่อสู้กับกิเลสได้อย่างไร มันควรที่จะขุดค้น พลิกแพลงเปลี่ยนแปลงหาความสุขความทุกข์ความลำบากลำบาก ด้วยเหตุด้วยผล เพราะความเพียรนี้ได้บ้าง อย่างน้อยก็ผู้ปฏิบัติเรา

ความอยู่มาอยู่มา สุขมาทุกข์มาตั้งที่เป็นมานี้ก็ไม่ผิดอะไรกับโลกเขา สุขให้สุข แปรโลก ทุกข์ให้ทุกข์แปรโลกเขาบ้างชินนักปฏิบัติธรรม เอ้า จนตรอกให้มันจนแปรโลก โลกเขา เวลารอดตัวออกมาก็ให้มันเห็นความแปลกจากโลกเขาบ้างซิ มันถึงจะมีความ แปรโลกเขา ไม่ยั้งงั้นก็เหมือนโลกทั่วๆ ไปนั่นแล ถึงคราวจะต่อสู้ก็เอาให้เห็นเหตุเห็น ผล เอาตายเป็นเดิมพัน สติปัญญาไม่ถอย ขณะที่จนตรอกจนมุมด้วยความทุกข์ความ ลำบากประการใดก็ตาม จงขุดค้นกันลงไปภายในจิตด้วยสติปัญญาดังที่ได้เคย อธิบายให้ฟังแล้ว ล้วนแต่ได้รับผลมาแล้วทั้งนั้นไม่ใช่มาพูดเฉยๆ โดยในทางเหตุและ ผลไม่ปรากฏ

มันต้องมีหนักมีเบาบ้างนักปฏิบัติ ถึงจะเห็นความเร้นลับของกิเลสและธรรม ปรากฏขึ้นในตัว พอจะเชื่อความสามารถของตัวได้บ้างและได้โดยลำดับ จนเชื่อความ

สามารถของตนได้เต็มที่ไมยอมแพ้เรื่องกิเลส เมื่อมีกำลังภายในใจแล้วมันไมยอมแพ้แหละ เมื่อถึงขั้นสู้กัน แมต่ายก็ยอมตายไม่มีคำว่าถอยว้าแพ้เลย นั่นคือการเชื่อความสามารถของตัวเองมันถึงไมยอม ไมยอมแพ้ จะเอาให้ชนะท่าเดียว เอาให้ราบท่าเดียว กิเลสจะมาไมไหนดเอาให้ราบๆ เลย ถ้างยังมีชีวิตอยู่นี้เราจะหมอบราบไปไมได้ นอกจากกิเลสราบอย่างเดี่ยวเท่านั้น

เมื่อก่อนมันเป็นได้เมื่อไรจิต แต่เวลาฝึกฝนอบรมเข้าไป มีความชำนาญชำนาญเข้าไป บังคับเข้าไปด้วยเหตุด้วยผล ผลก็ปรากฏขึ้นมาเรื่อยๆ ความอยู่ใต้อำนาจของกิเลสกับความหลุดพ้นจากกิเลสมันต่างกันอย่างไรให้ได้เห็นในตัวของเราเนี่ย ความอยู่ใต้อำนาจของกิเลสก็เคยอยู่มาแล้วด้วยกันไมสงสัย ความหลุดพ้นจากกิเลสยังไม่ปรากฏก็เอาให้เห็นซิแนวทางมี ศาตราอาวุธคือธรรมประเภทต่างๆ ที่จะประหัตประหารกิเลสมีอยู่ กำลังวังชาของเราก็ไม่ใช่คนอากัพนี้ กำลังวังชาเพื่อต่อสู้กับมันมีอยู่ เอาให้เห็นซิจิตดวงนี้แหละ ขณะที่อยู่ใต้อำนาจของกิเลสกับผ่านพ้นไปจากกิเลสโดยสิ้นเชิงแล้วจะต่างกันอย่างไร จะไม่ต้องถามใคร จะเห็นได้อย่างชัดเจนภายในใจเราผู้หลุดพ้นนี้แล

ปกติไม่ว่าอิริยาบถใดขณะใดเป็นเรื่องที่อยู่ใต้อำนาจของกิเลสทั้งมวล มีผลอย่างไรบ้างเราก็ทราบอยู่แล้ว และเอาให้ได้หลุดพ้นจากสิ่งเหล่านี้ด้วยความเพียรของเราของวิรบุรุษ บุรุษผู้กล้าตายในสงครามระหว่างกิเลสกับธรรมหรือกับจิต ต้องได้พบได้เจอกันวันหนึ่ง ถ้ามีความเข้มแข็งไมอ่อนแอท้อแท้เหลวไหลไปเสียเท่านั้น

สถานที่รบก็อยู่ในวงกายกับจิตนี้ บังคับดูซิ จิตมันจะไปไหน บังคับมันไมให้ออกไปจากกายกับจิตนี้ บังคับธรรมตาไมได้ก็บังคับเวลามันเกิดทุกข์ เอ้า คั้นหามันจนเจอจะได้อุบายด้วยวิธีใด ต้องได้ในระหว่างกายกับจิตนี้แลไมได้ที่อื่น เพราะทุกข์กับสมุทัยอยู่ที่นี้ มรรคก็ทำหั่นกันลงที่นี้ นิโรธความดับทุกข์จะไม่ปรากฏไต่ยังงิ ผลเคยปรากฏเพราะวิธีการใดเราก็จำเอาไว้ นำมาใช้เสมอ เวลาจะพลิกแพลงเปลี่ยนแปลงเป็นกรณีพิเศษซึ่งเป็นเรื่องของปัญญา เอ้า พลิกไปๆ จึงเรียกว่าผู้หาความฉลาด ไมงั้นไมทันกลมมายาของกิเลส เอาให้ทันด้วยอุบายพลิกแพลงของสติปัญญาซึ่งเป็นธรรมชาติที่เคยเหนือกิเลสอยู่แล้ว เอาให้เหนือ นำมาใช้ให้เหนือกิเลส

เมื่อมันราบไปจากจิตใจแล้ว อยู่ไหนก็อยู่เถอะ พ้นแล้วจากโทษทั้งมวล จากทุกข์ทั้งมวล เพียงขั้นธกัระตูปกระติบอยู่ตามสภาพของมันเนี่ย มันผิดแปลกอะไรกับทางจิ่งเหลนชาติ เมื่อถึงวาระของมันสลายลงไปก็เท่านั้นแหละ รู้อบขอบเขตมันหมดแล้ว วิตกวิจารณ์กับอะไรกับดินน้ำลมไฟนี้ มันเป็นของประเสริฐอะไร สิ่งเหล่านี้มีอยู่ทั่วไป น้ำในท้องเราก็กยังมี ตามท้องนา ตามหนองตามบึง มันวิเศษอะไร ดินก็เหยียบกันมาอยู่ อย่างนั้นวิเศษอะไร ลม ลมหายใจก็มี ลมข้างนอกก็มี ไฟก็มองเห็นอยู่นั้น มันวิเศษ

อะไรพอที่จะหลงกันนักหนา เมื่อเวลามันเข้ามาผสมกันเป็นก้อนในตัวเราตัวเขาตื่นอะไรกัน ก้อนนี้ก็เป็นวิบากของกิเลสที่มันปั่นขึ้นมา จะมาหลงก้อนของกิเลสอีก ก้อนของวิบากที่มันปั่นขึ้นมาอีก แล้วเราจะรู้ธรรมได้อย่างไร

คลี่คลายก้อนของกิเลสที่มันปั่นขึ้นมาด้วยความจอมปลอมนี้ ให้เห็นตามหลักความจริงซึ่ ชุดลงไป หนึ่งห่อกระดูกนี้ ก็หนึ่งห่อกระดูก นี่ละธรรมท่านว่าอย่างนี้ และว่าสัตว์ว่าบุคคล ว่าเราว่าเขา ว่าเป็นของสวยของงาม มันงามที่ไหน มันค้ำกับธรรมวันยังค่ำ จิตเรายังฝันไปเชื่อสิ่งที่มันค้ำกับธรรม สิ่งที่จอมปลอมอย่างนั้นเราจะหาความจริงมาจากอะไร หนึ่งใครก็เหมือนกัน ไม่ว่าหนึ่งหญิงหนึ่งชาย มันนำหลงนำรักใคร่ชอบใจที่ตรงไหน หนึ่งก็รู้จักกันอยู่แล้วให้เชื่ออย่างนั้น

ความสัมพันธ์สัมพันธ์ เราก็คเคยสัมพันธ์สัมพันธ์กับหนึ่งเราอยู่ตลอดเวลา วิเศษวิโสอะไร หนึ่งนั้นก็สัมพันธ์สัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลาในของแต่ละคนละสัตว์นั้น แล้วก็มาสัมพันธ์สัมพันธ์กันเพื่อเอาความวิเศษอะไร หนึ่งสัมพันธ์สัมพันธ์หนึ่ง เอาความวิเศษมาจากไหน ถ้าจะวิเศษจริงๆ เราสัมพันธ์สัมพันธ์หนึ่งเรานั้นก็ควรจะวิเศษขึ้นมาแล้ว หนึ่งคนอื่นก็เหมือนกัน เขาก็สัมพันธ์สัมพันธ์ของเขาอยู่ตลอดเวลา เราก็คสัมพันธ์สัมพันธ์กับของเรา ก็หนึ่งต่อหนึ่งนั้นแหละสัมพันธ์สัมพันธ์กัน มันวิเศษตรงไหน และยิ่งเขาไปเนื้อเอ็น กระดูก ยิ่งดูไม่ได้เลย

นี่ความจริง เปิดออกมาให้เห็นซึ่ สติปัญญาที่มีอยู่ คั่นลงไปจนเห็น หยั่งลงไป จ่อลงไป พิจารณาลงไป ไม่ให้กิเลสไปปักปิ่นเขตแดนต่อไปอีกดังที่เคยเป็นมาแล้วว่าเป็นสัตว์ว่าเป็นบุคคล เอาลงไปตามความจริงที่มีอยู่จริงอยู่ที่นี่ ชุดแล้วชุดเล่าอยู่นั้น จนความจริงปรากฏเด่นขึ้นมาภายในใจ ความปลอมมันก็จางไปๆ จนกระทั่งหมดสิ้นไป จึงได้รู้ว่า อ้อ เป็นอย่างนี้ความจอมปลอม ความจอมปลอมมันลบได้ ความจริงลบไม่ได้ เป็นแต่เราไม่รู้ นี่ขั้นที่จะพิจารณาอย่างนี้ก็คือพิจารณา

พิจารณาเรื่องทุกข์ เวลามันจนตรอกจนมุม เรื่องความทุกข์บีบคั้น เกิดความทุกข์ลำบากในธาตุในชั้นธจะจะเป็นจะตาย เอ้า อะไรตาย ดูให้เห็นความตายจริงๆ อะไรมันตายกันแน่ จิตผู้ทีกลัวตายมันตายไหม คั่นกันลงไปให้เห็นชัดเจน สุดท้ายมันไม่มีอะไรตาย มีแต่ความหลอกเท่านั้นแหละ หลอกเจ้าของให้ตกอกตกใจให้กลัวเป็นกลัวตาย ตื่นลมตื่นแล้งของกิเลส ทุกข์เวลาพิจารณาเข้าไปจริงๆ ก็ลึกแต่ว่าเท่านั้น จะว่าเป็นเราเป็นของเราที่ไหนได้

พูดถึงขั้นกายก็ลึกแต่ว่ากาย หนึ่ง เนื้อ เอ็น กระดูก เป็นต้น มันก็มีจริงของมันอยู่อย่างนั้นตั้งแต่ทุกข์ยังไม่เกิด ทุกข์ดับไปแล้วมันก็มีของมันอยู่อย่างนั้น ใจซึ่งเป็นตัวรู้ๆ ก็รู้ของมันอยู่อย่างนั้น เป็นแต่เพียงกำลังหลงด้วยอำนาจของสิ่งที่หลอกมันมี เวลา

พิจารณาเข้าไปจริง ๆ ก็ต่างอันต่างจริง แน่ ถ้าแยกไปทางความจริงก็เป็นอย่างนั้นเสีย แยกออกไปทางไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มันก็มีรอบตัวอยู่แล้วทุกคน เต็มตัว อยู่แล้วทุกคน ไม่มีอะไรบกพร่องในไตรลักษณ์ทั้งสามนี้ ทำไมไม่พิจารณาเปิดดูให้เห็น ชัด เพื่อจะได้ปล่อยได้วางลงสู่หลักความจริงและจะได้สบายหายห่วงกัน

ความห่วงความหวงก็คือภาระผูกพัน กดถ่วงให้ได้รับความทุกข์ความลำบาก ถ่ายเดียวเท่านั้น หากความสุขจากความห่วงความหวงเหล่านี้ไม่มีเลย ทำไมจึงฝันห่วงฝัน หวงฝันแบกฝันหามอยู่เล่า ถ้าว่าเราเป็นผู้ฉลาด หากความฉลาด ทำไมจึงต้องไปแบกไป หามในสิ่งจอมปลอมเหล่านี้ ไปตื่นเงาของกิเลสหลอก พิจารณาให้เห็นความจริงซิ มัน จะไปหลงอะไร จะไปยึดอะไร ต่างอันต่างจริงมันก็สบาย นี่ทางเดินอันถูกต้องผลก็ ปรากฏขึ้นตามสาเหตุนี้แหละ นี่เป็นเหตุ เราพิจารณารู้อย่างนี้ ความปล่อยวางแล้วอยู่ สบายหายกังวลก็เป็นผล

พากันตั้งอกตั้งใจสมาธิปฏิบัติ อย่ามาให้หนักอกหนักใจ เดี่ยวจะไม่มี อะไรติดเนื้อติดตัวนะ อยู่เฉย ๆ ไปวันหนึ่ง ๆ มันเกิดประโยชน์อะไร อย่าไปคิดกับสิ่ง ใด ๆ ในโลกนี้ว่าจะวิเศษกว่าธรรม อย่าไปตื่นตื่น นั้นละเรื่องของกิเลสให้รู้มันเสีย มัน หลอกอย่างนั้นแหละ หลอกอันนั้นจะตื่นนี้จะตื่นในสิ่งนั้นตื่นในสิ่งนี้ ตื่นอยู่ไม่หยุด ไม่ถอยก็คือมนุษย์เรานี่ เมื่อรู้จริงๆ แล้วไม่ตื่น อะไรมาหลอกก็ไม่ตื่น รวมสรุปความ แล้วขึ้นชื่อว่าสมมุติ สามแดนโลกธาตุก็เป็นสามแดนโลกธาตุตามความจริงของเขาอยู่ นั้นแล จิตก็เป็นจิตล้วน ๆ รู้ล้วน ๆ ปล่อยวางโดยสิ้นเชิงไม่มีอะไรเหลือแล้วจะตื่นกับ อะไร แล้วอะไรจะมาติดจิตอะไรจะมากดถ่วงจิต เมื่อจิตไม่ไปแบกไปหามเสียเองเท่านั้น แล้วอะไรจะสบายยิ่งกว่าจิตที่ปล่อยวางทุกสิ่งทุกอย่างโดยสมบูรณ์แล้ว เรื่องก็มีเท่านั้น ในสามแดนโลกธาตุนี่มารวมอยู่ที่จิตผู้ปล่อยวางโดยสิ้นเชิงแล้วเท่านั้น เป็นความวิเศษ เหนือสิ่งใด ๆ จงฟังให้ถึงใจถึงธรรม

นี่ก็ยังไม่ได้พูด ใครไปยังไปอย่างไร เพราะสุขภาพเราก็ไม่ดีและภาระก็มาก วัน หนึ่ง ๆ เกี่ยวข้องกันอยู่อย่างนั้นกับโลกจะทำอย่างไร หาเวลาเป็นตัวของตัวเองแทบไม่มี ไม่ งานหนึ่งก็ต้องงานหนึ่งประจำตัวอยู่อย่างนั้น หมู่เพื่อนก็ปล่อยให้อาวนา ตั้งหน้าตั้งตา ภาวนาซิ อะไรจะสำคัญยิ่งกว่างานภาวนา ดูจิตเจ้าของมันคิดไปไหน อย่าดูออกนอกกลุ่ม นอกทาง อย่าคาดอย่าหมายไป มันเป็นเรื่องถูกหลอกจากกิเลสทั้งหมด เราเคยมาพอ แล้วกับเรื่องของกิเลส เดียวนี้เราจะพยายามฝึกฝนอบรมจิตใจเราให้ซึมซาบในธรรม ในธรรม เพื่อเข้าสู่ความจริงโดยลำดับลำดับ จะได้มีความสุขความสบายทางด้านจิตใจ ซึ่ง ผิดกับความสุขในด้านใด ๆ ทั้งสิ้น

เอาละ เหนื่อย

พูดท้ายเทศน์

โรคมันไม่รุนแรงถึงขนาดว่าร้องไม่อยู่ จึงว่ามันอยู่กึ่งกลาง ปล่อยก็ปล่อยได้ ถ้าไม่ปล่อยก็อยู่ได้ มันแสดงให้เห็นชัดๆ ถ้าธรรมตามันไปนานแล้วแหละโรคของผมนี่นะ แต่นี่จิตของเรามันไม่อำนวยโรคอันนี้ ไม่ส่งเสริมมัน เรื่องหงุดหงิดๆ กลัวเป็นกลัวตาย มันเป็นเรื่องเสริมโรคนี้ทั้งนั้น ถ้าเสียอกเสียใจยิ่งไปใหญ่ แต่นี่เราไม่มี อยู่ก็อยู่กับความจริง หากมันจะร้องไว้ได้ก็เหมือนกับเรารักษาโลกด้วยยา มันควรจะต้านทานกันได้แค่ไหน ถ้ายาเหมาะกับโรคมันก็สงบลงไป ถ้าโรคมันรุนแรงยิ่งกว่ายากี่ผ่านไปเลย ไม่ฟังยา ถ้าเราพูดว่ายาเป็นธรรมโอสถก็อย่างนั้นเหมือนกัน

มันเคยคิด อยู่ไปมีอะไร ก็มีแต่มีดกับแจ็ก มีแต่ธาตุกับขันธุ์ วันไหนก็วันนั้น ไม่เห็นมีอะไรเพิ่มเข้ามาใหม่นี้ ไม่เห็นมีอะไรลดลง ก็มีแต่ความจริงอยู่ตามหลักธรรมชาติ มันมาแบกอะไรหนักหนาขันธุ์นี้ บางทีมันคิดเหมือนกัน ปล่อยไปเสียมันก็สะดวกไม่ต้องยุ่ง พอเกี่ยวกับโลกภายนอกแล้วก็ทำให้รังไห้อะไรของมัน เป็นเหมือนกับการหักห้ามกัน ประโยชน์เกี่ยวแก่ผู้เกี่ยวข้องที่ควรได้ยังมี มันก็คิดไป รังกันไปพอประมาณ

พอคิดถึงครูบาอาจารย์ที่ล่วงลับไปแล้วละองค์ๆ นี้ นอกจากผลประโยชน์เสียไป ยังทำความกระทบกระเทือนแก่จิตใจบรรดาลูกศิษย์อยู่ไม่น้อย หากยังไม่ถึงขั้นที่ควรจะเป็นอย่างนั้นก็ไม่ควรจะให้เป็น เราคิดหลายแง่หลายทาง ถ้าตามหลักธรรมชาติแล้วอยู่ไปอะไร ว่าอย่างนั้นเลย พูดง่าย ๆ รู้แล้วนี่ ทั้งไปตามสภาพมันชี้ ให้หมดความรับผิดชอบไปเสีย ความรับผิดชอบมันก็เป็นสมมุติอันหนึ่งทับกันอยู่อย่างนั้น แต่ไม่ได้หมายถึงมันทับแบบทั่วๆ ไป เป็นสมมุติอันหนึ่งก็พูดยาก ทับหรือไม่ทับก็รับผิดชอบกันอยู่ที่นี่ รู้ยู่นี้ สิ่งนั้นสัมผัสสิ่งนี้สัมผัส จิตเป็นธรรมชาติที่รู้ มันไม่รู้ได้ยังไง ปิดไม่อยู่ มันรู้ของมันอยู่

ธรรมปฏิบัติสำหรับพระมีมากนะ ญาติโยมก็ไม่เสีย ถ้าหากเทศน์ญาติโยมล้วนๆ ก็ไม่เห็นหนักหนาขนาดนั้น ไปอีกแบบหนึ่ง แต่นี่มันมีจุดที่โลกเอามาพันหัวเจ้าของ เราต้องไปคว้าเอาเม็ดที่เขาจะนำมาพันหัวเขานั้นออกบ้าง เช่นอย่างตายแล้วสูญ เป็นต้น นรกสวรรค์มีหรือไม่มีเป็นต้น สองกัณฑ์นี้เน้นหนักอยู่หน่อย ทำไมจะไม่พูดอย่างอาจหาญก็จะหนีจากจิตไปไม่ได้สิ่งเหล่านี้

เพราะฉะนั้น จงฟาดฟันกิเลสที่ปิดบังให้มันแหลกไปซิ จะไม่ยอมกราบพระพุทธเจ้าราบได้อย่างไร สิ่งเหล่านี้มีมาตั้งแต่เดิมตั้งแต่ไหนแต่ไร กิเลสมันปิดตาให้มีบอดไม่ให้เห็นเท่านั้นเอง เมื่อเปิดออกแล้วความจริงมีอยู่จะไม่รู้ไม่เห็นได้อย่างไร ต้องเปิดเผยด้วยความมีอยู่ของตน เป็นแต่ว่าตาเรานี้ถูกปิดบังด้วยของมืดเท่านั้นเองมันถึงไม่เห็น

บาป บุญ นรก สวรรค์ ตายเกิด ตายสูญ เหล่านี้อะไรมาปิดไว้ ถ้าไม่ใช่กิเลสอย่างเดียวเท่านั้น เปิดนี้ออกทำไมจะไม่รู้ความจริง ก็มีอยู่แล้ว จริงอยู่แล้ว เพียงแต่ความจอมปลอมมันปิดไว้เท่านั้นเอง เปิดนี้ออกแล้วความจริงก็เด่นนะซิ เมื่อเห็นประจักษ์ใจแล้วค้ำยันได้ยังไง ทำไมจะพูดไม่ได้เมื่อได้เห็นด้วยตา ได้ยินด้วยหู คนพูดเป็นภาษาเดียวกันรู้เรื่องกันอยู่แล้วทำไมพูดไม่ได้ เขาพูดกันได้ทั้งโลก แม้แต่เด็กก็ยังค้ำยันเขาไม่ได้ ถ้างลองได้เห็นด้วยตาได้ยินด้วยหูเขาชัดเจนแล้ว ทำไมจะพูดเรื่องนั้นไม่ได้เต็มปากเล่า

นี่ก็เหมือนกัน ภาษาธรรม ภาษาใจ เข้าถึงกัน ความจริงกับใจเข้าถึงกันทำไมจะพูดไม่ได้ จะหวั่นอะไรในสามแดนโลกธาตุนี้ เอาอะไรมาหวั่น กลัวอะไรความจริงแท้ๆ ยกขึ้นมาซิ มียังไง นั่นแหละที่ว่าอาจหาญ ไม่สะทกสะท้านกับสิ่งใดผู้ใด เพราะความจริง รู้ได้เหมือนกัน เห็นได้เหมือนกัน พูดได้เหมือนกัน เมื่อถึงกาลควรรู้ควรเห็นแล้ว ควรพูดแล้ว รู้ได้เห็นได้พูดได้ด้วยกันไม่มีสะทกสะท้าน ก็อย่างกระโถนนี้ มองมาซิตาใคร ไม่ใช่คนตาบอด เห็นไหมนี่ ปฏิเสธกันได้อย่างไรว่ากระโถนนี้มีหรือไม่มี นี่เอาชัดๆ นี่ ใครก็พูดได้อย่างอาจหาญซิว่ามี ลบล้างได้อย่างไรว่ากระโถนไม่มี นี่เรายกสมมุติขึ้นมาพูดกัน นอกจากคนตาบอดเท่านั้น เขาไม่เห็นก็คัดค้าน มีก็ร้อยก็พันคนก็ไม่เห็นด้วยกัน นั่นแหละประเภทตาบอดที่ไม่เห็นความจริงก็เป็นอย่างนั้น นั่นแหละที่มักค้ำยันธรรมพระพุทธเจ้า และคอยตัดคะแนนศาสนาคอยให้คะแนนศาสนา ก็คือกิเลสนั่นแหละ มันคอยตัดคะแนนคอยให้คะแนนไม่ใช่เรื่อง ความจริงแล้วไม่ตัดไม่เพิ่ม วางไว้ตามเป็นจริง เห็นตามเป็นจริง รู้ตามเป็นจริง ไม่ยกไม่ย่อไม่เหยียบย่ำทำลาย เป็นเสมอภาค วางลงตามความจริงคือธรรม ไม่มีอะไรสม่าเสมอยิ่งกว่าธรรม ความลุ่มๆ ดอนๆ สูงๆ ต่ำๆ มีแต่เรื่องตัวจอมปลอมทั้งนั้น มันร้อยพันพันคมตามไม่ทัน ถ้าสติปัญญาไม่เกรียงไกรจริงๆ ไม่ทันมัน

เอ้า ให้ฝึก จิตเป็นสิ่งที่ฝึกได้แท้ๆ ด้วยสติปัญญา และสติปัญญานี้แลจะพาให้เห็นความจริง ญาณ อูทปาติ นั้นละเอียดเข้าไป ปัญญา อูทปาติ อาโลโก อูทปาติ ญาณนั้นละเอียดยิ่งกว่าปัญญาเข้าไปอีก ท่านกล่าวไว้แล้วใน อัมมจักกัปปวัตตนสูตร แต่ก่อนเราก็ไม่ได้พิจารณา ทุกวันนี้มันอดไม่ได้นะ อ่านไปตรองไป อาโลโก อูทปาติ ไม่มีปิดบังลึกลับ เปิดเผยหมด ความสว่างกระจ่างแจ้งด้วยจักขุ ด้วยญาณ ด้วยปัญญา รวมตัวลงแล้วเป็น อาโลโก อูทปาติ นี้ละภาคปฏิบัติ ภาคความจริงเป็นอย่างนั้น รวมตัวแล้วกระจ่างไปหมด อยู่ที่ไหนที่ว่านี้ ถ้าไม่อยู่ที่ใจดวงที่กำลังถูกปกคลุมหุ้มห่ออยู่ด้วยความมืดมิดปิดตานั้นจะอยู่ที่ไหน เปิดออกซิ ต้องอาจหาญซึ้นกปฏิบัติ รู้แล้วไม่อาจหาญได้อย่างไร ต้องอาจหาญเชียว เห็นประจักษ์ด้วยใจไม่อาจหาญได้หรือ

เอาละทั้งเทศน์ทั้งพูดจากบุคคลผู้เดียว มันตายได้คนเราพระเรา ถ้าไม่พักไม่
หยุดบ้าง